

CENY OGŁOSZEN
za wiersz milimetrów
przed 1 złoty, w tek-
ście 50 gr. za tekstem
40 gr. Ogłoszenia tabe-
liczne 50 proc. a
świąteczne 25 proc.
drożej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy.
Dla poszukujących pra-
cy 5 gr. za wyraz. Naj-
mniej 1 zł.
Konto czekowe PKO
Warszawa 63.670.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wy-
nosi miesięcznia
zł. 2.00

Adres administracji:
Piłsudskiego Nr. 8 te-
lefon 4-97, telefon re-
dakcji 6-92, telefon ru-
dakcji nocnej i dru-
karni 4-94.

Konto czekowe PKO.
Warszawa 63.670.

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 18, tel. 507; BEDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIER-
CIE, ul. Paderewskiego 7, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek Nr. 8; telefon 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki, telef. 16.

Szczegóły zamordowania posła Tadeusza Hołównki w Truskawcu.

Mord aktem politycznym terrorystów ukraińskich

WARSZAWA, 30. 8. (wl.) Wczo-
raj pokrótce donosiliśmy o potwor-
nym morderstwie, dokonanym na o-
sobie b. prezesa BBWR., posła Ta-
deusza Hołównki w Truskawcu, gdzie
bawił od kilku dni na wywczasach.
Dziś podajemy szczegóły tej niesły-
chanej zbrodni.

Jak się okazuje, morderstwa do-
konano

w pensjonacie sióstr bazyljanek,
w pokoju zajmowanym przez posła
Hołównkę.

Około godz. 7 wiecz. posła Ho-
łównkę odwiedzili:

poseł polski w Rydze Arciszewski
i b. minister Darowski;

wywiązała się ożywiona rozmowa na
różne aktualne tematy. Po wyjściu
gości do pokoju posła Hołównki przy-
szedł masarzysta, który zabawił oko-
ło 20 minut.

O godz. 8.30 do pensjonatu we-
szło

2 młodych mężczyzn w czapkach
studenczkich,

którzy szybkimi krokami przeszli
korytarz i weszli do pokoju posła
Hołównki.

Poseł Hołównko leżał już w łóż-
ku i czytał książkę. Osobnicy ci zam-
knęli za sobą drzwi, jeden z nich wy-
ciągnął z kieszeni rewolwer

i dał 3 strzały, drugi ugodził posła
Hołównkę sztyletem w okolice serca.

Na odgłos strzałów nadbiegła pie-
lęgniarka. Tymczasem osobnicy ci
wybiegli z pokoju na korytarz,

steroryzowali rewolwerami pielę-
gniarke,

poczem spokojnie wyszli na ulicę i
ukryli się w ciemnościach nocy.

W kilka minut po tem cały pen-
sjonat postawiony został na nogi.

Powiadomiono natychmiast poli-
cję, która w kilka minut przybyła
na miejsce zbrodni. Przybył rów-
nież

starosta Porętkowski,
który osobiście zarządził pościg.
Wstrzymano wszystkie środki loko-
mocyj: autobusy, taksówki, dworzec
kolejowy obstawiono policją, po oko-
licy rozesłano liczne patrole policyj-
ne.

Wszystko to nie doprowadziło do
niczego. Mordercy zniknęli, jak ka-
mien w wodzie.

W kilka godzin później na miej-
sce zbrodni przybył nacz. bezpieczeń-
stwa woj. lwowskiego, a następnie
komisarz policji śledczej z Warsza-
wy Gałęziński.

Rano następnego dnia przyjechał
z Warszawy specjalnie delegowany
przez ministerjum sprawiedliwości
sędzia do spraw szczególnej wagi
Zand i z min. spraw wew. inspektor
departamentu politycznego Szym-
borski. Obława na morderców trwa-
ła przez całą noc bez skutku.

Jak utrzymują w dalszym ciągu,
morderstwo nosi

charakter polityczny i jest aktem
zemsty terrorystów ukraińskich.

Należy przypuszczać, że mor-
dery mieli współnika, który dosko-
nale obznajmiony był z miejscowemi

warunkami, rozkładem pensjonatu
i t. p.

Trudną jest rzeczą przypuszczać,
aby mordercy odrazu, bez odpowied-
nych informacji mogli trafić do po-
koju posła Hołównki.

Potworne to morderstwo wywołało
w całym kraju niebywałe porusze-
nie.

Na ręce prezesa klubu BBWR.
pułk. Sławka ze wszystkich stron
kraju napływają depezesz kondolen-
cyjne, między innymi nadeszły depe-
sze: stronnictwo narodowe i stron-

Zagadkowa śmierć herszta bandytów.

ŁÓDŹ, 30. 8. We wsi Kuchała
(pow. turecki) znaleziono w lesie
zwłoki głównego herszta bandytów
34-letniego Antoniego Pineckiego,
przeszyte 6 kulami rewolwerowi,
przyczem strzały dane były w plecy.

Istnieje przypuszczenie, że padł
on ofiarą zemsty z ręki swych towa-
rzyszów, z którymi obchodził się nie-
zwykle surowo i za najmniejsze o-
bjawy nieposłuszeństwa wymierzał
karę nożem, a nawet kulą. W ten

niektwo ludowe, które wyrażają ubo-
lewania i w twardych słowach po-
tępiają działalność organizacyj ukra-
ińskich.

Do Truskawca wyjechała żona
posła Hołównki.

Poseł Hołównko
osierocił żonę i dwoje dzieci.

Na terenie całego województwa
lwowskiego zarządzono baczny obser-
wację i nadzór nad organizacjami i
działaczami ukraińskimi.

Aparat śledczy w całej Polsce po-
stawiony jest na nogi.

sposób zginęło dwu członków jego
bandy, kilku zaś odniosło ciężkie ra-
ny.

Przy zastrzelonym bandycie zna-
leżono 2.000 zł., złoty zegarek i
pierścionki — co wskazuje, że nie
rabunek był powodem morderstwa.

Z bandy Pineckiego wszyscy
już znaleźli się w więzieniu, on je-
den tylko dotychczas pozostawał na
wolności.

Niesłychane zajście w kościele w Grodźcu.

Pijany z rewolwerem w rękę na stopniach ołtarza.

Władze kościelne w Grodźcu przy-
stąpiły do powiększenia miejscowe-
go kościoła, który jest za mały i
nie może pomieścić wszystkich pra-

gnących być na nabożeństwie.

Wezorem z racji rozpoczęcia ro-
bót odbyło się uroczyste poświęce-
nie fundamentów budynku kościel-

nego. W uroczystości tej, prócz lic-
nego duchowieństwa wziął również
udział J. E. ks. biskup Kubina.

Na kilka minut przed rozpoczę-
ciem uroczystej mszy św. przez ks.
biskupa Kubinę, miał miejsce w
kościelnie niebywały fakt profanacji
uczucie religijnych kościoła kato-
lickiego. Spowodował go mieszkaniec
kolonii robotniczej w Grodźcu, nie-
jaki Edward Ruciński.

Stanął on na stopniach wielkie-
go ołtarza z rewolwerem w rękę i,
jak gdyby w szale, zaczął na cały
kościół wykrzykiwać: „czekajcie, ja
wan tu nabożeństwo odprawię!..”

Na widok rewolweru w rękę sza-
leńca, wśród obecnych w kościele
powstała panika, zaczęto się tłum-
nie tłoczyć do drzwi wyjściowych.
Po chwili znaleźli się odważniejsi,
którzy zdołali w porę oblakańca o-
bezwładnić, wyrzucając mu z rąk
nabity rewolwer.

Na miejsce przybyła policja
i stwierdziła, że Ruciński przed
przyjściem do kościoła raczył się ob-
ficie z kolegami wódką. Po spoży-
ciu nadmiaru wódki, wpadł on w
szal, co następnie spowodowało wy-
wołanie awantury w kościele.

Ruciński znany jest w Grodźcu
i okolicy, jako pijak i awanturnik,
był on również karany sądowo za
pobicie matki.

Ruciński zostanie przekazany do
dyspozycji sądu śledczego.

Śmierć narzędziem oszustwa.

TESTAMENT CZŁOWIEKA, KTÓRY ZAPŁACIŁ ZA ZABICIE SIEBIE.

ŁÓDŹ, 30. 8. Sensacją dnia jest
afera zrujnowanego kupca Izera Ze-
likiera.

Zelikier zgłosił się do policji z za-
meldowaniem, że niejaki Adam Wło-
dański, bezrobotny tkacz

grozi mu śmiercią i szantażuje.

Jak wykazało śledztwo, tło ca-
łej tej sprawy było inne.

Zelikier,
chcąc zdobyć majątek,

zaasekurował się w kilku towa-
rzystwach.

Następnie namówił tkacza, Wło-
dańskiego, aby ten przyszedł do
niego, do mieszkania, gdzie upił go
i wręczył mu rewolwer, przyczem

obiecwał ofiarować 500 złotych za
zabicie go.

Przerażony robotnik uciekł z
mieszkania kupca, zabierając re-
wolwer.

Zelikier, obawiając się, że robo-
tnik go zdradzi, zamierzał fałszy-
wie w policji o szantażu.

Policja aresztowała kupca i ro-
botnika i osadziła ich w areszcie.

Z dalszego śledztwa w tej nie-
słychanej sprawie wynika, że Zeli-

kier ubezpieczył się w szeregu to-
warzystw

na łączną sumę 87.000 dolarów.

Polisy ubezpieczeniowe były
opłacane gotówką tylko w dwóch
towarzystwach, w pozostałych zaś
Zelikier wystawiał weksle z termi-
nem płatności na m. wrzesień r!

Weksli tych Zelikier wystawił
na sumę 400 dolarów.

W testamencie, jaki policja znalazła,
Zelikier pozostawił wskazówkę,
gdzie należy podjąć asekurację i

następnie, w jaki sposób podzielić
podjętą gotówkę pomiędzy człon-
ków rodziny, jak również, jak nale-
ży prowadzić dalej interesy.

W ubiegłą niedzielę Zelikier wy-
stosował do krewnych list, zazna-
czając, że źle się czuje i

przezuwa bliską śmierć,

Zelikier będzie pociągnięty do
odpowiedzialności za usiłowanie o-
szustwa na sumę 87 tys. dolarów,
oraz za namawianie Włodańskiego
do zabójstwa. Oszust pociągnięty
będzie oczywiście przez towarzy-
stwa asekuracyjne do zapłacenia
weksli.

„Na Zachodzie są zmiany”! KRONIKA.

KALENDARZYK.

Dziś: Rajmunda
 Sierpień
 31
 Poniedz.
 Jutro: Idziego
 Wschód słońca: 4.44
 Zachód słońca: 6.29

RADJO

WARSZAWA.

Poniedziałek, 31 sierpnia.

11.40. Przegląd pras. kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz. nast. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.10. Urząd. kom. Państw. Inst. Met. 14.50. Kom. gospod. 15.25. Odczyt p. t. Publicysta 18 wieku Jan Staniśław Jabłonowski. 15.15. Przegląd kom. 16.00. Muzyka z płyt gramof. 16.45. Kom. dla żegluga i rybaków. 16.50. Pogad. lit. w jez. franc. 17.15. Muzyka z płyt gramof. 17.35. Odczyt ze Lwowa. 18.00. Muzyka lekka. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Muzyka z płyt gramof. 19.40. Skrzynka poczt. roln. 19.55. Urząd. kom. Państw. Inst. Met. 20.00. Pras. Dz. Radj. 20.10. Komunikat sport. I. 20.15. Pogad. radj. p. t. Wybór głosnika i jego przystosowanie do aparatu odbiorczego. 20.30. Koncert popul. z Doliny Szwajc. W przerwie repert. teatrów warsz. miejsk. 21.15. Feljton p. t. Miasto radości. 22.00. Operetka dram. „Czarewicz”, dodatek do Pras. Dz. R. i kom. meteor. sport. II i polic. 23.30. Program na dz. nast. i muzyka lekka z płyt gramof.

WARSZAWA

Wtorek, 1 września.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz. nast. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.10. Urząd. kom. Państw. Inst. Met. 14.50. Kom. gospod. 15.25. Odczyt p. t. Jak się ten owad nazywa. 15.45. Chwilka lotn. 16.00. Muzyka z płyt gramof. 16.45. Kom. dla żegluga i rybaków. 16.50. Odczyt p. t. W dolinie Prądnika. 17.15. Muzyka z płyt gramof. 17.35. Odczyt ze Lwowa. 18.00. Koncert popul. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Feljton p. t. Ziemia obiecana. 19.40. Gielda rolnicza. 19.55. Urząd. kom. Państw. Inst. Met. 20.00. Pras. Dz. Rad. 20.10. Kom. sport. I. 20.15. Opera z płyt gramof. „Aida”. W przerwie dodatek do Pras. Dz. Radj. i repert. Warsz. Teatr. Miejsk. 23.00. Kom. meteor., sport. II i polic. 23.35. Program na dz. nast. 23.10. Muzyka tan. z kaw. Bagatela.

KATOWICE

Poniedziałek, 31 sierpnia.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Koncert z płyt gramof. 13.10. Kom. meteor. z Warsz. 14.50. Kom. gospod. z Warsz. 15.10. Kom. Polsk. Zw. Zr. Gosp. Woj. Śl. 15.25. Odczyt z Warsz. 15.45. Przegląd kom. 16.00. Koncert z płyt gramof. 16.50. Pogad. lit. z Warsz. 17.10. Koncert z płyt gramof. 17.35. Odczyt ze Lwowa. 18.00. Muzyka lekka z Warsz. 19.00. Codzienny odcinek powieści. 19.15. Rozmaitości. 19.30. Harcerskie wyprawy zagranicę. 19.55. Kom. meteor. z Warsz. 20.00. Pras. Dz. Radj. z Warsz. 20.10. Kom. Strażactwa Śl. 20.15. Tr. Warsz. 23.35. Odczyt z cyklu wykładów w jez. obcych dla przyjaciół zagr. Potem muz. lekka i tan. z Warsz.

„Wojnę prowadzi armja, ludność zaś cywilna jest po to, by tę armję wyżywić” — mawiał niegdyś

„Wielki Fryc”

pierwszy twórca potęgi militarnej Niemiec. Dzisiaj, tak samo jak i system linearny wojny, tak samo również i powiedzenie Fryca przeszedł do lamusa historii. Wojnę prowadzi nie sam żołnierz, ale

całe społeczeństwo.

Aksjomat ten nabrał wartości właściwej podczas ostatniej wojny światowej.

To też narody, oparkaniwszy się hasłami rozbrowieniowemi, szkolą społeczeństwa do przypuszczalnej przyszłej rzezi ludzkiej. Jedne z nich ćwiczą młodzież w organizacjach p. w. jedynie dlatego, by przygotować ją na wszelką ewentualność, inne postawiły sobie za jedyny cel wzniecenie pożogi wojennej.

Do tych ostatnich należą

Niemcy,

którzy rozbudowali swą armję nieoficjalną — cywilną do potęgi

czterokrotnie przewyższającej

potęgę dawnej, stałej armji cesarskiej.

Duszą tych zbrojeń są oczywiście byli oficerowie armji Wilhelma, którzy zostali zrzeszeni w woła, czy niewoła w organizację, mającą na celu ćwiczenie młodzieży nacjonalistycznej.

Jakże działa ta organizacja?

Oficerowie kontynuują dalej studia wojskowe w formie kursów i wykładów, organizowanych przez dowództwa Reichswehry, przez propagandę, zabieranie głosu w prasie wojskowej i uczestnictwie „jako przygodni widzowie wycieczekowicze”

w większych ćwiczeniach Reichswehry. Podobnie jak organizacje cywilno - wojskowe ewidencjonują szeregowych, ewidencję oficerów b. armji cesarskiej prowadzą związki oficerskie.

Celem zmuszenia byłych oficerów do brania udziału w przysposobieniu wojskowem, stosuje się nawet pewnego rodzaju

presję towarzyską,

poza to istniejące w związkach oficerskich sądy honorowe grożą swoim członkom karami za niepatriotyczne zachowanie się, nawet do tego stopnia, jak wykluczenie ze związku oficerskiego i nieuznanie go oficerem w razie wojny. Za niepatriotyczne zachowanie się uważane jest np. uchylenie się

od brania udziału w przysposobieniu wojskowem.

Celem uzupełnienia kadr oficerskich, mimo sprzeczności z postanowieniem traktatu wersalskiego, Reichswehra przyjmuje w swoje szeregi

ochotników czasowych

t. zw. Zeitfreiwilliger.

Są to przeważnie studenci,

którzy po przejściu szkoły rekruta w organizacji cywilno - wojskowej, odbywają w Reichswehrze kilkumiesięczne przeszkolenie. Przeszkolenie to odbywa się zwykle w okresie feryj akademickich, trwa od 6 tygodni do 6 miesięcy i może być rozłożone na więcej lat studjów akademickich. Po odbyciu przeszkolenia w Reichswehrze i złożeniu odpowiednich egzaminów Zeitfreiwilligen zostają

awansowani na podoficerów,

a po odbyciu turnusów, na oficerów

rezerwy.

Wielkie poczucie obowiązku narodowego, oraz w związku z tem stosowana presja towarzyska powodują, że prawie wszyscy studenci i wogóle inteligencja o zabarwieniu prawiocowem, przechodzą przeszkolenie w Reichswehrze.

Poczucie narodowe w tych kołach jest np. do tego stopnia rozwinięte, że każda dobra burżuazyjna rodzina niemiecka uważa za swój

obowiązek i zaszczyt

mieć w swem gronie członka np. związków jazdy, „Reitervereinu” i t. p., które są organizacjami przysposobienia wojskowego kawalerji.

Słynny pacyfista niemiecki Remarque napisał powieść p. t. „Na zachodzie bez zmian”. Otóż stanowczo

zaprzeczamy temu.

Na zachodzie są zmiany, które mogą w krótkim czasie zaważyć na pokoju światowym.

Rekord pobożności

Granice wytrzymałości ludzkiej z dnia na dzień rozluźniają się, oddalają się coraz bardziej i coraz szybciej od ogólnie przyjętych i uznanych pomiarów ludzkich możliwości.

Ostatnio Japonja dostarcza nam ciekawego przykładu, tem ciekawszego, iż rzecz się ma nie na sali tanecznej, nie w szklanej trumnie gło domora, czy „bezsennika”, lecz przy grobie zmarłego cesarza Japonji, gdzie dwudziestu kilku inwalidów modli się o lepsze jutro dla siebie.

Wydano niedawno w Japonji dekret, mocą którego wielu weteranów i inwalidów różnych wojen pozbawiono zasiłków, będących podstawą ich utrzymania. W odpowiedzi na to rozporządzenie, byli bohaterowie podnieśli bunt, ale bunt zgoła osłabliwy.

Otóż dwudziestu pięciu, wybranych na ochotnika, weteranów i inwalidów japońskich udało się na grób poprzedniego cesarza, by modlić się o uchylenie dekretu tak długo, aż rząd rozporządzenie swe cofnie. Pobożni wojacy wytrzymali na deszczu siedemdziesiąt dwie godziny, nie jedząc przez ten czas i nie ruszając się z miejsca. Powiadają dzi

sia, iż wytrzymaliby znacznie dłużej, ale byłoby to bezcelowe, gdyż po upływie siedemdziesięciu dwóch godzin rząd japoński wprowadził do powyższego dekretu liczne zmiany równające się w praktyce zupełnemu zniesieniu rozporządzenia.

J. K.

DBAJCIE O SWOJE ZDROWIE!

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola” (z marką Kogut) są stosowane przy chorobach żołądka, kiszki, obstrukcji i kamieni żółciowych.

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola” są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko otyłości.

Przedruk wzbroniony.

S. S. VAN DINE.

Dom nienawiści

(SPRAWA GREENÓW).

Przekład autoryzowany Janiny Sujkowskiej.

93.

Okrutny żart Sibelli — a może nie tylko żart — że to miejsce nadawało by się na dyskretną zbrodnię. I nagle zrozumiałem dlaczego Vance gwał jak szalony i czemu chciał przede szkodzić. Przypuszczał widocznie, że tamten samochód pędził do swej samotnej przepaści za Ardsley — samochód, który wyprzedził nas o pół godziny drogi...

Wyjechaliśmy na drogę hudsonską. Trochę dalej znów nas chciał za trzymać policjant, lecz Heath wychylił się i krzyknął do niego kilka niezrozumiałych słów, a Vance, nie zwalniając biegu, okrążył go i pomknął ku Ardsley.

Już od dłuższej chwili przyglądał się uważnie spotykającym samochodom, wypatrując ogromnego, złotego Daimlera Von Blona. Skręcając w jakąś boczną dróżkę, mruknął półgłosem:

— Boże, daj, żeby nie było za późno!

Nagle maszyna skrzyła tak gwałtownie, że o mało nie wylecieliśmy z siedzeń, i wypadła na wyboistą drogę. Za chwilę byliśmy już na górze i mknęli brzegiem przepaści.

Minęliśmy szczyt i z piersi Vancea wyrwał się niepowstrzymany okrzyk. W dali przed nami migotały czerwone światła. Vance przyspieszył biegu i za chwilę poznaliśmy z całą pewnością ogromnego Daimlera Von Blona.

— Schowajcie twarze! — wrzasnął przez ramię Vance do Markhama i Heatha. — Musimy ich minąć. Nie dajcie się poznać.

Pochyliłem się nisko i w kilka sekund później silny podrzut maszyny powiedział mi, że minęliśmy Daimlera i lecimy przodem.

Prawie o kilometr dalej droga zwężała się. Po jednej stronie rosły gęste krzaki, po drugiej ciągnął się głęboki rów. Vance zahamował szybko rozpedzone koła i samochód stanął niemal pod kątem prostym do drogi, blokując ją na całej szerokości.

— Wysiadać, chłopcy! — zawołał Vance.

Ledwie zdążyliśmy wysiąść, kiedy nadjechał Daimler i zatrzymał się ze zgrzytem hamulców o kilka kroków od nas. Vance skoczył ku niemu i otworzył drzwiczki. My ruszyliśmy się z nim, powodowani ja-

kiem instynktownem, złem przeczuć. Pomimo, że luna zachodu jeszcze nie zgasła i od reflektorów szła smuga światła, wewnątrz było ciemno i nie można było rozróżnić żadnej postaci. Heath wydobyl szybko latarkę elektryczną i zaświecił.

Oczom naszym przedstawił się paralizujący widok. W czasie jazdy usiłowalem sobie wyobrazić, jaką okropnością skończy się nasza awantura, ale na coś podobnego nie byłem przygotowany.

Wbrew moim podejrzeniom, Von Blona nie było. Na przedzie siedziały pany. Sibella — z dalszej strony — bezwładna, ze zwieszoną głową, z przeciętą skronią, z której spływała na policzek struga krwi. U kiero wnicy siedziała Ada, podobna w tej chwili do dzikiej bestji. Blask latarki Heatha padł na jej twarz i w pierwszej chwili nie poznała nas. Dopiero po chwili wzrok jej zatrzymał się na Vance, a z ust wyrwało się przekleństwo.

Jednocześnie zobaczyłem w jej prawej ręce mały, błyszczący rewolwer. Błysnęło, huknęło i szyba od wietrznika rozprysnęła się w gwałtowny dziażdż. Vance, który stał jedną nogą na stopniu przytrzymał ją w porę za rękę.

— Nie, moja droga — rzekł spokojnym, dziwnie spokojnym głosem — nie zamieszajsz mnie na swojej li-

cie. Spodziewalem się tego po tobie.

Ada, wściekła, że nie udało jej się go zastrzelić, rzuciła się na niego z dziką furją. Z ust jej sypał się potok wstrętnych obelg i niewiarogodnych bluźnierstw. Była jak dzikie zwierzę, osaczone w kniei i broniące się instynktownie wysiłkiem beznadziejnej rozpacz. Vance pochwycił ją za obie ręce i unieruchomił. Ale chociaż mógł jej złamać jednym poruszeniem, zadowolili się łagodną przemocą, niby ojciec, poskramiający rozszoszczone dziecko. Wyciągnął ją na drogę, gdzie stawiła nowy, gwałtowny opór.

— Sierzancie — rzekł tonem bezsilnego zniecierpliwienia — nałóż jej pan kajdanki. Nie chciałbym jej zrobić nic złego.

Heath stał oszołomiony, prawie nieprzytomny, potrzebując pustym wzrokiem na rozgrywający się dramat i dopiero głos Vancea przywołał go do przytomności. Rozległ się metaliczny brzęk i Ada przestała się rzucać. Oparła się tylko o samochód, jakby nie mogąc utrzymać się na nogach.

Vance schylił się i podniósł rewolwer, który upadł na drogę:

d. c. n.

Strzały rewolwerowe na weselu w Sosnowcu.

Krwawa bójka weselników z nieproszonymi gośćmi.

W ubiegłą sobotę w domu Władysława Treli na Pogoni (Mazowiecka 6) odbywało się huczne wesele.

Gości zaproszonych było moc, wszelakiego jadła i napojów w bród. Bawiono się ochotczo i wesoło. Humor i wesołość tryskały z każdej twarzy.

Około północy, po uczcie, przy której wypito niejednym kieliszek, roz poczęły się tany. Muzyka różna od ucha siarczyściego oberfasa, kilkanaście par puściło się w wir tańca.

Nagle otwarły się szeroko drzwi i do mieszkania wkroczyło kilkunastu wyrostków, znanych pogońskich awanturników, którzy oświadczyli, że przyszli się bawić.

Wywołało to ze strony gości obu rzenie, kilku co odważniejszych weselników wysunęło się na czoło i za żądało opuszczenia mieszkania.

W odpowiedzi awanturnicy obrzucili ich stekiem ordynarnych wyzwisk i siłą poczęły się pechać w głąb pokoju.

W powietrzu zawisła burza. Muzyka, jakgdyby przeczuwając awanturę, przestała grać, chowając w bezpieczne miejsca instrumenty.

Nagle jeden z uczestników weselników, oburzony bezczelnością awanturników pełną któregoś z nich w stronę drzwi. Stało się to hasłem do bójki.

Banda awanturników z okrzykiem „pruć!” rzuciła się na gości weselników. W mieszkaniu powstało zamieszanie.

Światła nagle pogasły. Co tylko znajdowało się na stołach: talerze, szklanki, widelec noże, resztki mię-

siwa, wszystko latało w powietrzu.

Brzęk tłuczonego szkła, okrzyki walczących, płacz przestraszonych niewiast, wszystko to mieszało się z sobą tworząc nieopisany harmider.

W pewnym momencie rozległy się strzały rewolwerowe. Jeden z uczestników wesela, Piotr Krzyż-

nowski wyciągnął z kieszeni rewolwer i dał kilka strzałów w stronę niejakiego Treli.

Jedna kula ugodziła go w bok, raniąc go poważnie.

Bójkę zlikwidowała policja, spisując odpowiedni protokół, Trele ułokowano w szpitalu na Renardzie.

Z działalności rady okręgowej Z. Z. Z. Zagłębia Dąbrowskiego

Staraniem zarządu związku wczoraj w godzinach popołudniowych w świetlicy robotniczej w Sosnowcu wygłoszony został odczyt na temat: „Kryzys ekonomiczny w świecie” przez wiceprezesa akademickiego związku pracy społecznej p. Wiesława Kopulskiego, słuchacza W. S. H. w Warszawie.

Odczyt zgromadził nadspodziewaną liczbę słuchaczy, sięgającą 140 osób, którzy z wielkim zainteresowaniem wysłuchali prelegenta. Nau-

kowe i obiektywne ujęcie tematu oraz wykazanie znaczenia związków zawodowych w życiu gospodarzem, dało możność zapoznania się zebranym z właściwym obrazem ogólnej sytuacji ekonomicznej w świecie i zrozumienia wartości organizowania się klasy pracującej.

Zgromadzeni wyrazili życzenie częstsze organizowania podobnych prelekcji, które przyczyniają się do podniesienia ogólnie kulturalnego poziomu polskiego robotnika.

Krwawa bójka policjanta z pijanymi awanturnikami w Sosnowcu.

Wczoraj około godz. 10 rano komisarjat policji w Sielcu powiadomiony został telefonicznie, że na ul. Narutowicza kilka pijaków awanturuje się i w skandaliczny sposób zaciepia przechodniów i t. p.

Natychmiast wysłany został posterunkowy Stanisław Czernik który wezwał awanturników do spokoju.

Na widok policjanta, jeden z

nich, Bogumi Rajnocha (Kozia 11) podbiegł do płotu, wyrwał kołek i rzucił nim na policjanta.

Posterunkowy w obronie własnej dobył szabli i ciął nią w głowę Rajnocha.

Rana, zadana mu w okolicie ucha okazała się powierzchowną. Po opatrunku Rajnocha sprowadzono do komisariatu, skąd po spisaniu protokołu odwieziono go do domu.

Uczta weselna skończyła się krwawą awanturą.

Wiejskie uczty weselne bywają bardzo często „uświetniane” bijatykami, awanturami, a bywa i tak, że w ogniu swarów, podniecanych zwyczajem czystą z kropelkami, docho dzi do krwawych bójek.

Tak było we wsi Wojkowie K.

morze, pow. będzińskiego, gdzie w czasie uczty weselnej wynikła sprzeczka. Od słowa do słowa, doszło do krwawej awantury, w czasie której został dotkliwie pobity W. Adamus i Agnieszka Swojako wa.

Pomysłowy oszust w obawie licytacji ukrył swoje meble wartościowe

Onegdaj zgłosił się do komisariatu w Kielcach, Chorowit Szuja, zam. przy ul. Planty nr. 2 i zameldował, że dnia 27 bm. Cham Szmul Wikiński, zam. w Kielcach przy ul. Starowarszawskiej nr. 12, przywłaszczył sobie skórę miękką, wartości 904 zł. 40 gr., która była jego własnością.

Podobne zameldowanie złożył również Baum Moszek, właściciel

garbarni w Białogonie, na którego szkodę Wikiński przed dwoma tygodniami przywłaszczył sobie skórę na podeszwy, wartości 718 zł.

Wikiński kategorycznie odmówił zapłaty za pobraną skórę i aby uchronić się przed ewentualną egzekucją, spakował wszystkie swoje meble wartościowe i wywiózł je w niewiadomym kierunku.

Sledztwo trwa.

Niemita przygoda Lejbusia Chareźowskiego w Kielcach.

NIE OTRZYMAŁ RATY ZA TOWAR I STRACIŁ 200 ZŁOTYCH GOTÓWKI.

Niemita przygoda spotkała onegdaj Lejbusia Chareźowskiego, zam. w Kielcach, przy ul. Żurawiej nr. 30, w mieszkaniu swej dłużniczki, Anny Przednowek, zam. na przedmieściu Piaski - Skrzetle pod Kielcami.

P. Anna zwlekała już od dłuższego czasu z zapłatą Chareźowskiemu za pobrany towar. Cierpliwosć p. Lejbusia w końcu wyczerpała się i onegdaj udał się do jej mieszkania, kategorycznie żądając zapłaty.

Gospodyni tym razem nie sprzeciwiła się i grzecznie zapytała, czy pan ma wydać 50 zł.

Chareźowski uradowany wyjął z kieszeni plik banknotów, by wydać resztę, wówczas sublokator Anny Przednowek, niejaki Wojtowicz uderzył Lejbusia z całej siły pięścią w twarz i zabrał mu 200 zł. gotówką.

Po dokonaniu rabunku, na dodatek uderzył go kilka razy laską w plecy i wyrzucił za drzwi.

Zrozpaczony Lejbus Chareźowski, udał się do komisariatu i opowiedział o wszystkim dyżurnemu przodownikowi.

Wojtowicza zatrzymano, a Lejbusia odprowadzono do domu i oddano pod opiekę lekarza.

Zrzeszenie właścicieli drukarni Zagłębia Dąbr. Wczoraj odbyło się w Sosnowcu organizacyjne zebranie właścicieli drukarni przy udziale 18 osób. Przewodził p. Reznik, sekretarzem p. Piszczyk.

Po krótkiej dyskusji postanowiono utworzyć zrzeszenie właścicieli drukarni Zagłębia Dąbrowskiego z siedzibą w Sosnowcu. W tym celu powołano do życia tymczasowy komitet, który zajmie się opracowaniem statutu i sprawami organizacyjnymi.

Do dotychczasowego komitetu zostali wybrani pp.: Reznik, R. Monsiorski, E. Mirek, Piszczyk, A. Mazurkiewicz, A. Stypa i Jakóbczyk.

Rozpoczęcie roku szkolnego. Po dwumiesięcznym wypożyczeniu dzieci wszystkich szkół powszechnych w Czeladzi rozpoczynają rok szkolny z dniem 1-go września br. we wtorek. Działwa jak zwykle zbiorą się w szkole o godz. 9 rano, poczem gremjalnie uda się na nabożeństwo do kościoła parafialnego by z „Bogiem” rozpocząć nową pracę.

Kierownictwo szkoły dodaje, że na skutek braku pomieszczeń w szkole dla wszystkich uczniów i učenje postanowiono rozdzielić czas nauki w ten sposób, że dla dziewcząt przeznaczono godziny przedpołudniowe, a nauka chłopców odbywać się będzie popołudniu od godz. 1 i pół do 6 i pół wieczorem. Zarządzenie to obowiązuje wszystkie szkoły powszechne w Czeladzi.

Ku uwadze właścicieli gruntów w Czeladzi. W związku z pomiarami miasta, magistrat m. Czeladzi wzywa wszystkich właścicieli gruntów t. zw. „pod Przelajem”, to znaczy wszystkich gruntów, położonych na północ od miasta, aby we własnym interesie w jaknajkrótszym czasie oznaczyli na gruncie granice swych parcel, a mianowicie:

Czoła parcel tam, gdzie parcele dochodzą do dróg, względnie kończą się i gdzie granice ich są oznaczone wyraźnymi miedziami, należy je oznaczyć za pomocą palików, usypania kopców niewielkich, względnie innych znaków.

Magistrat zaznacza, że wszelkie konsekwencje nieoznaczenia granic będą ponosić sami właściciele.

O przeniesienie w Czeladzi siódmych oddziałów do szkoły nr. 1. W bieżącym roku szkolnym na skutek przeprowadzonych oszczędności w wydatkach na utrzymanie personelu nauczycielskiego, inspektor szkolny poczynił pewne zmiany w szkołach czeladzkich, polegające na połączeniu czterech końcowych oddziałów, t. zn. siódmych i stworzył z nich dwa: męski i żeński. Na miejsce nauki dla dziewcząt przeznaczono szkołę przy ul. Będzińskiej, dla chłopców zaś szkołę na Skalce na Saturnie. W związku z tem podziałem panuje pewne niezadowolenie wśród rodziców, którzy chcieliby, aby oba siódme oddziały znajdowały się w Czeladzi w szkole nr. 1, tłumacząc to jednocześnie tem, że lwia część dzieci jest z samego miasta, dla których szkoła nr. 1 jest przystępniejsza od gmachu na Skalce, który znajduje się na uboczu i sprawałby przez to dzieciom trudności w uczęszczaniu.

Następnie okoliczność, że w szkole nr. 1 zostanie w bież. roku uruchomiono na pracownia przyrodnicza, do której dzieci zmuszone byłyby przychodzić aż z Saturna, również następcza pewne zastrzeżenia.

Pożądaną byłoby rzecz, aby dozór szkolny wystąpił do inspekcji szkolnej o rozpatrzenie tej sprawy.

Ze sportu.

O TYTUŁ MISTRZA WOJ. KIELECKIEGO.

Choć rozgrywki o mistrzostwo woj. kieleckiego pomiędzy trzema klubami: „Unja” Sosnowiec, „Victoria” Czeszochowa i RKS. Radom zostały już ukończone i największa ilość punktów zdobył RKS. Radom, to jednak, dotychczas oficjalnego mistrza nie mamy.

Niewątpliwie mistrzem woj. zostałby RKS. Radom z 6 punktami, gdyby nie wniesiony i uwzględniony przez władze protest ze strony „Unji” z 5 punktami, co do ostatniego meczu w Radomiu. Obecnie więc RKS. posiada 5 pkt., a „Unja” 4 pkt.

W najbliższym czasie na nastąpić spotkanie na boisku neutralnym, prawdopodobnie w Czeszochowie, które zdecydowanie o mistrzu województwa.

Wróciłem

Dr. med. Stałowski

KATOWICE, POCHTOWA 10, tel. 22-00. Lekarz specjalista chorób skórnych wenerycznych i pęcherza. Leczenie bezopieracyjne żyłaków. Kosmetyka lekarska. Leczenie bezpłodności.

Przyjmuje od 10 — 1 i od 4 — 7.30.

W niedziele od 10 — 12.

O mężu--który nic nie wiedział i o żonie- która dowiedziała się wszystkiego.

Rzecz dzieje się w Warszawie. Można powiedzieć bez żadnej przesady, że pani Zofja Wysmycka (Przyokopowa 54) była mocno zdumiona, gdy po powrocie z letniska nie znalazła swojego złotego zegarka z takąż bransoletą.

Zainterpelowany w tej sprawie małżonek, p. Ryszard, zrobił wielkie oczy i odparł, z nutą szczeroci w głosie:

— Kochanie, zapewniam cię, że absolutnie nie wiem, gdzie się zegarek mógł podziać...

Oświadczenie to pani Zofja przyjęła do wiadomości i więcej o zegarku nie mówiła.

W parę dni później pani porządkując garderobę męża, znalazła w kieszeni

małą karteczkę

z napisem:

„Wiśka. Żórawia...“ (następował dokładny adres).

— Powiedz mi mój drogi — spytała małżonka — kto to jest Wiśka?

— Wiśka? — odparł mąż z nietajnym zdumieniem — doprawdy, że nie wiem.

Pani Zofja nie pytała więcej i pojechała na Żórawię.

Odnalazła mieszkanie wymienicze na kartce i gdy weszła do środka zrobiło jej się bardzo nieswojo. Po raz pierwszy w życiu znalazła się w podobnym lokalu.

Opanowała jednak niemile uczucie i zaczęła dopytywać o panię i kę imieniem Wiśka.

Zbyto ją półśłówkami, dano do zrozumienia, że jest niepożądanym gościem i poproszono o opuszczenie lokalu.

Pani Zofja nie opierała się. Ale ponieważ wzięła na kiel

i postanowiła ze wszelką cenę sprawę wyświecić, więc nie zawałała się przed wdaniem w rozmowę z koleżankami Wiśki, które gromadnie używały przechadzki na ul. Żórawiej.

I dowiedziała się, że chodzi tu o pannę Wiktorję Waleczewską, zamieszkałą przy ul. Krochmalnej.

Dama, której sprytu i wytrwałości mógłby pozazdrościć

niejeden detektyw

— pojechała na ul. Krochmalną. Po dłuższych poszukiwaniach stanęła wreszcie oko w oko z nadobną Wiśką.

Pierwszą rzeczą, jaką dostrzegła — to był zegarek, zdobiący rękę dziewczyny.

Pani Zofja wezwała policjanta i razem z Wiktorją znalazły się w urzędzie śledczym.

Tam panią oświadczyła stanowczo, że zegarek

otrzymała w prezencie.

Sprowadzono męża. Pan Ryszard, z rumieńcem zakłopotania na licach, wybałał, że dziewczę mówi nieprawdę i że zegarek został skradziony.

Nastąpiła konfrontacja. Jego moc nie mógł się dłużej wykręcać i musiał wyznać, że bransoletę sam założył na rękę swej przygodnej znajomej.

W tym momencie stała się rzecz niespodziewana. Pani Zofja przysko

czyła do męża i wymierzyła mu siarczysty policzek,

wolając:

— To nie za to, że przyjmowałeś u siebie kobiety, ale za to, łobuzie jeden, że śmiałeś oskarżyć kobietę o kradzież!

Wisia, wzruszona tak wyraźnym dowodem

kobiecej solidarności

— uściśliła serdecznie dłoń pani Zofji.

Na tem właściwie historia się kończy. Jeżeli kogoś interesują losy zegarka, to możemy nadmienić, że pani Zofja nie omieszkała go odebrać. Postanowiła również wystąpić o rozwód. Ale to już jest prywatna sprawa państwa Wysmyckich.

Tajemnica o. Franciszka.

SĘDZIWI ARYSTOKRATA W KLASZTORZE TRAPISTÓW.

W jednym z klasztorów trapistów, leżącym na pograniczu Francji i Hiszpanji, zmarł w tych dniach zakonnik ojciec Franciszek, liczący blisko 90 lat.

Sędziwy staruszek zajmował się do ostatniej chwili uprawą swego ogródka i ciosał z drzewa zgrabne meble, które znajdowały chętnych nabywców.

Pod habitem zakonnika ukrywał się słynny niegdyś lew salonów paryskich, człowiek

niezmiernie bogaty,

któremu uśmiechała się ogromna karjera polityczna. Był to książę Anzelm Rohan, który w wojnie francusko-pruskiej dowodził pułkiem kirasjerów i był ranny. Okropności wojny tak podziały na młodziutkiego pułkownika, że wyrzekł się świata i postanowił spędzić resztę życia na pokucie i modlitwach.

Cały swój majątek, składający się z kilkunastu domów w Paryżu,

depozytów bankowych w gotówce i majątku ziemskiego, przeznaczył na dzieła miłosierdzia, a zwłaszcza na szkoły i internaty dla sierot i zaniedbanych dzieci.

Wstąpienie księcia Rohana do klasztoru wywołało w swoim czasie w Paryżu

niebywałe zdumienie.

Powstał nawet komitet, który po stanowił za każdą cenę wydobyć księcia z za krat klasztornych. Robiono wyprawy w góry Pirenejskie, podstępnie wchodzono do klasztoru, a jedna z aktorek paryskich przezna czyła wszystkie swe klejnoty, przed stawiając w owym czasie wartość z górą

100 tys. franków.

na kosztą wykradzenia księcia z klasztoru.

Wszystkie jednak wysiłki spełzyły na niczem. Pułkownik kirasjerów po został u Trapistów, gdzie doczekał się śmierci.

Morderca zawisł na szubienicy w Samborze.

30-letni Fedio Kawalec w listopadzie ub. roku trzema uderzeniami siekiery zamordował swojego stryja Piotra Szatkiewicza poczem obrabował go z gotówki 280 zł.

i zbiegł.

Aresztowany zrazu wypierał się winy, ale w dalszych dochodzeniach przyznał się. Sąd przysięgłych skazał Kawaleca na karę śmierci przez powieszenie. Wyrok ten został przez sąd najwyższy zatwierdzony, a p. prezydent Rzeczypospolitej nie skorzystał z prawa łaski, wobec czego wyrok musiał zostać wykonany.

W czwartek popołudniu zakomunikowano Kawalcowi, że p. prezydent nie skorzystał z prawa łaski i wyrok zostanie wykonany w piątek

o godz. 6-tej rano.

Skazaniec przyjął wyrok spokojnie i zażądał księdza grecko-katolickiego, z którym spędził całą noc na wspólnych modłach. Kilkakrotnie dopytywał się o swą żonę, która jednak nie przybyła.

Zdenerwowanie okazał dopiero

nad ranem, wypalając kilkanaście papierosów, jednego za drugim. Egzekucję wykonano punktualnie o godz. 6 rano na dziedzińcu więzienia za zabudowaniami. Obecni byli prok. Bielecki, sędzia Stefański, kierownik komisariatu pp. kom. Nowak, lekarz więzienny dr. Helfgott 12 po licjantów i strażników więziennych. Prócz nich kilkanaście osób z publiczności. Skazańcowi

związano ręce

i zasłonięto oczy przepaską. Dwaj strażnicy wraz z księdzem poprowadzili go na szubienicę, gdzie odebrał go kat Maciejowski. Kat był ubrany w zwyczajne czarne ubranie, był bez maski a na rękach miał

białe rękawiczki.

Po wykonaniu egzekucji i stwierdzeniu zgonu, złożono ciało do trumny, do której kat Maciejowski włożył swe rękawiczki. W kilka godzin później odbył się

pogrzeb skazańca.

Kat Maciejowski o godz. 8 rano wyjechał do Warszawy.

HUMOR.

Nowy więzień do dozorczy: Dlaczego tu przed każdym oknem jest krata?

— Przecież to przesada. Kto się będzie włamywał do więzienia.

* * *

Pan profesor, który jest bardzo roztargniony, wychodzi z żoną do teatru. Małżonka gotowa czeka, ale profesor długo grzebie się w szafce.

Ona: — Co ty tam robisz tak długo? On: — Szukam rękawiczek. Dwie już znalazłem, ale brak mi jeszcze trzeciej.

* * *

Lolo ofiarował Lili piękny naszyjnik perłowy. Dwadzieścia cztery perły o przedziwnym blasku.

— Ależ Lolo, — protestuje Lili, — Wiesz przecież, że wolałabym mały samochodzik.

— Wiem dobrze, tylko że nigdzie nie wyrabiają jeszcze imitacji samochodów.

* * *

— Wolańskim zdaje się, powodzi się bardzo dobrze, sądząc po ich wystawnym życiu.

— Tak, oni tak żyją, jak kangury.

— ?

— No tak wielkie skoki z pustym workiem.

* * *

— Ile kosztuje w pańskim piśmie ogłoszenie o ślubie?

— Trzydzieści groszy za milimetr.

— O mój Boże, a mój mąż ma metr siedemdziesiąt.

* * *

Urzednik: Noc z soboty na niedzielę, to jedyna noc w której mogę się wyspać. Ale wtedy tak się cieszę, że z samej radości spać nie mogę.

* * *

— Zasiągnęłeś zatem opinii dwóch adwokatów? Czy zdanie ich jest zgodne?

— Owszem, każdy żąda zgóry 100 złotych.

DROBNE OGŁOSZENIA.

Nauka i wychowanie

ZAPISY na Dienne i Wieczorowe zatwierdzone przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego

Koedukacyjne Kursy HANDLOWE

M. Kołatzkowskiego

w Będzinie, przyjmuje codziennie Sekretariat Kursów — Sączewska 25. Zniżki tramwajowe. Niezamożnym — studentom.

POSADY I PRACE

PRZYJME 2 uczennice do pralni i farbiarni chemicznej z całodziennym utrzymaniem. Pogoń, Zgoda 5.

LOKALE

WYNAJME pokój umeblowany z balkonem samotnej pani. Może być z utrzymaniem. Zakręt 7 m. 3.

POKÓJ umeblowany odstąpię inteligentniejszemu panu. Mościckiego 19 m. 11 od 2 — 5.

DO wynajęcia pokoi przy rodzinie. Czyszy mały. Wiadomość w administracji.

POKÓJ umeblowany, wejście oddzielne, odnajmę pojedynczej osobie. Wiadomość Sosnowiec, Kilińskiego 1 m. 13.

Kupno i sprzedaż

SPRZEDAM nowe 2 włoki do połowy ryb 18 i 11 metrów. Idrygowiec, Będzin, Małobadzka 72.

Okazyjnie

sprzedam samochód w dobrym stanie marki

„Reyard“

Wiadomość: „Expres Zagłębia“ Kielce, Kilińskiego 19.

NOWY dom do sprzedania. Pożyczka długoterminowa dogodna w splatach. Przy domu stajnia, garaż, ogród jako parcela budowlana. Równocześnie jest wolne mieszkanie czteropokojowe z kuchnią zaraz do wynajęcia. Warunki kupna przystępne. Wiadomość administracja.

Zgubione dokumenty

STEFAŃSKI Władysław zgubił dowód osobisty wydany przez Starostwo Będzin.

UNIEWAŻNIA się zgubiona książka kasy chorych, wydana w Kielcach na nazwisko Palarza Zajmwel.

MORAWSKI Józef zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez PKU. Sosnowiec.

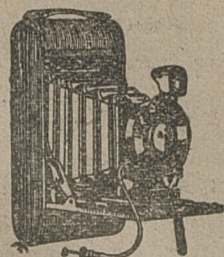
Swędzenie ciała oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa

KREM LAIN-AGE

z kogułkiem

jest to idealny nieszkodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka tak u dorosłych, jak i u dzieci

R. M. Spr. Wewn. Nr. 3534

Za gotówkę i na raty! **UWAGA!!!** Za gotówkę i na raty!

J. SCHABOWSKI

DĄBROWA GÓRNICZA

SOBIESKIEGO Nr. 10

Tel. 1-09 Posiada stale na składzie Tel. 1-09

APARATY i wszelkie przybory fotograficzne

znanych firm krajowych zagranicznych, po cenach konkurencyjnych.

Ciemnia dla PP. Amatorów bezpłatnie.